

Informační materiál pro vedení vysokých škol

S podporou VV AKVŠ zpracovaly:

PhDr. Radka Římanová, Ph.D. (UK) a PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU)

1. Základní informace o projektu

Koordinující VŠ: Česká zemědělská univerzita v Praze

Prioritní téma:

a) Rozvoj vzdělávací činnosti vysokých škol zjišťovaných distančními metodami

- Aplikace metod blended learning do studijních programů a celoživotního vzdělávání a podpora vyučujících v jejich využívání

Anotace projektu:

Cílem projektu je analyzovat služby, zdroje a procesy českých vysokoškolských knihoven v kontextu rostoucího rozšíření blended learningu na vysokých školách, zmapovat klíčové parametry prostředí pro možné změny a vytvořit doporučení pro poskytování knihovnických služeb knihovnami českých veřejných vysokých škol pro maximální podporu procesů blended learningu. Projekt podpoří sdílení dobré praxe jednotlivých vysokých škol v oblasti kvality informačních služeb poskytovaných knihovnami. Úspěšná realizace projektu zároveň povede k posílení prostředí podporujícího rozvoj informačních a digitálních kompetencí studentů zejména ve vazbě na práci s informačními zdroji pro studium.

Způsob práce na projektu:

Datovou základnou pro benchmarking budou statistiky shromažďované v systému Asociace knihoven vysokých škol. Kvantitativní ukazatele budou doplněny o kvalitativní šetření. V projektu budou akcentovány možnosti a příležitosti v oblasti podpory informačních a digitálních kompetencí studentů, které jsou prostupným tématem studia na VŠ a knihovny mají v této oblasti vzdělávání zkušenosti. Řešitelé se zaměří na flexibilní formy poskytování služeb, zejména služeb distančního zpřístupnění studijních materiálů. Projekt bude řešit i související autorskoprávní problematiku. Knihovny získaly v době pandemie COVID-19 v této oblasti mnoho zkušeností. Pandemie zároveň zrychlila přesun zájmu akademických pracovníků i studentů k digitálním službám knihoven, z čehož vyplývá potřeba analyzovat a optimalizovat řadu procesů ve vysokoškolských knihovnách. V části analýz zahraničních zkušeností dojde k vyhledání příkladů dobré praxe zahraničních vysokoškolských knihoven, a to zejména podmínek poskytování služeb (např. sjednocení podmínek pro zahraniční studenty) a procesů potřebných pro zapojení knihoven do výuky/rozvoje kompetencí studentů spojených s prací s informacemi a kritickým myšlením. České knihovny mohou být, stejně jako v zahraničí, více zapojeny do výuky poskytované formou blended learningu, a to jak v oblasti poskytování e-zdrojů, tak v rozvoji klíčových kompetencí. Knihovní prostředí VŠ je silně vázáno na spolupráci s věcně příslušnými institucemi, např. Národní technickou knihovnou a Akademií věd a Ústřední knihovní radou (poradní orgán ministra kultury). Výstupy projektu budou vznikat i na základě analýzy příležitostí a zkušeností těchto institucí (zapojení bez čerpání financí). Výstupy projektu budou také jedním ze strategických materiálů pro projekt IPs na návrh jednotné platformy pro zpřístupnění dokumentů VŠ (*s odkazem na dopis Pavla Dolečka z května 2021*).

Hlavní cíle projektu:

- 1) Analýza připravenosti a možností knihovnických služeb českých vysokých škol pro podporu blended learningu (kvantitativní a kvalitativní ukazatele s cílem vyhledání silných a slabých stránek a doporučení pro jejich poskytování).
- 2) Analýza klíčových procesů knihovnické práce s cílem vyhledání příkladů dobré praxe.
- 3) Analýza procesů a služeb na podporu digitální a informační gramotnosti studentů.
- 4) Vyhledání a popis služeb zahraničních VŠ knihoven s cílem je blíže definovat nejen z hlediska uživatelů služeb, ale i v oblasti procesů a jejich zajištění a vytvoření doporučení pro české VŠ (výstup navazuje na analytické dokumenty českých VŠ).
- 5) Analýza legislativního rámce knihovnických služeb v ČR, zejména digitálního zpřístupnění dokumentů, včetně autorskoprávních aspektů.

Popis cílové skupiny:

Hlavní cílovou skupinou je vedení vysokých škol a jejich součástí (jakožto orgánů odpovědných za organizaci informačních a knihovnických služeb), uživatelé VŠ knihoven (zejména akademičtí pracovníci a studenti, ale i široká veřejnost, které jsou služby poskytovány v rámci třetí role vysokých škol). Projekt bude zaměřen na vyváženou informační podporu výuky poskytované metodami blended learningu.

2. Možnosti zapojení do CRP ze strany VŠ

V rámci projektu bude možnost zapojení dvěma základními způsoby (dle rozsahu aktivit realizovaných danou VŠ). Rozsah zapojení bude muset každá VŠ finálně definovat až ve fázi přípravy projektové žádosti (cca 10. 9. - 15. 10.):

PODPORUJÍCÍ

- Určení kontaktní osoby pro přípravu projektové žádosti a další administrativní úkony související s případným řešením projektu.
- Doplnění již částečně vyplněného formuláře projektové žádosti a zajištění potřebných podpisů na straně dané VŠ.
- Účast na pravidelných online schůzkách řešitelského týmu (cca 5x za dobu řešení projektu).
- Poskytování vyžádaných podkladů k jednotlivým řešeným tématům (statistické údaje nad rámec statistik AKVŠ, vyplňování dotazníků (cca 3-5 za dobu řešení projektu), popis vybraných procesů v knihovně).
- Další formy sdílení dobré praxe a námětů k jednotlivým tématům – dle možnosti dané VŠ/VŠ knihovny.
- Doplnění částečně vyplněné dílčí závěrečné zprávy o řešení projektu.

PARTICIPUJÍCÍ – *zvýrazněny jsou rozdíly oproti podporující skupině*

- Určení kontaktní osoby pro přípravu projektové žádosti a další administrativní úkony související s případným řešením projektu.
- Doplnění již částečně vyplněného formuláře projektové žádosti a zajištění potřebných podpisů na straně dané VŠ.
- Účast na pravidelných online schůzkách řešitelského týmu (cca 5x za dobu řešení projektu).

- **Zapojení do práce dílčích pracovních skupin** (určení člena jedné či více PS za danou VŠ, osobní/online schůzky, práce na analytických a doporučujících materiálech, průběžná komunikace – prioritně MS Teams)
Zatím předpokládáme tyto PS – bude upřesněno: a) Procesy v knihovnách; b) Autorskoprávní otázky; c) Vzdělávání uživatelů; d) Zahraniční zkušenosti
- Poskytování vyžádaných podkladů k jednotlivým řešeným tématům (statistické údaje nad rámec statistik AKVŠ, vyplňování dotazníků (cca 3-5 za dobu řešení projektu), popis vybraných procesů v knihovně).
- Další formy sdílení dobré praxe a námětů k jednotlivým tématům – dle možnosti dané VŠ/VŠ knihovny.
- Doplnění částečně vyplněné dílčí závěrečné zprávy o řešení projektu.
- Podíl na zpracování celkové závěrečné zprávy o řešení projektu (komentáře sdíleného dokumentu).

KOORDINUJÍCÍ VŠ (týká se pouze ČZU v Praze)

Vše jako VŠ zapojené v participující formě + následující:

- Koordinace přípravy projektové žádosti a další administrativy související s případným řešením projektu.
- Organizace pravidelných online schůzek řešitelského týmu (cca 5x za dobu řešení projektu).
- Koordinace práce dílčích pracovních skupin.
- Koordinace zpracování celkové závěrečné zprávy o řešení projektu.
- Komunikace s MŠMT.
- Koordinace finančních záležitostí projektu.
- Realizace závěrečné obhajoby.

Finanční otázky projektu:

Finanční částka určená pro jednotlivé zapojené VŠ se bude odvíjet od následujících ukazatelů:

- Forma zapojení (základní, rozšířená, koordinující);
- Počtu aktivně zapojených osob za danou VŠ;
- Případných dalších specifik (pořádání setkání pracovních skupin, workshopů apod.).

Finanční prostředky budou určeny zejména na:

- Osobní náklady (odměny) pro zapojené pracovníky jednotlivých VŠ;
- Pořádání pracovních setkání a jiných odborných akcí;
- Finanční a administrativní řízení projektu.

Poznámka: Podíl na přípravě projektové žádosti nebude honorován.

3. Další informace k plánovanému projektu:

Soulad s plánem realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2022

Prioritní cíl 1: Rozvíjet kompetence přímo relevantní pro život a praxi 21. století

1.C Posilovat vazbu studia na praxi a přípravu na budoucí uplatnění

Překlad a implementace dokumentů týkajících se projektů na posílení digitální a informační gramotnosti studentů VŠ jako průřezového tématu vysokoškolského vzdělání

Prioritní cíl 2: zlepšit dostupnost a relevanci flexibilních forem vzdělávání

2.A Zvýšit využívání distančních metod vzdělávání v prezenčních studijních programech

Posílit dostupnost a metody zpřístupnění tradičních i digitálních studijních materiálů vhodných jako podpora pro blended learning, včetně nástrojů pro zpřístupnění digitálních materiálů vytvářených přímo na VŠ. Metody evaluace a ověřování efektivity zpřístupňování tradičních i elektronických informačních zdrojů.

Prioritní cíl 4: Posilovat strategické řízení a efektivní využívání kapacit v oblasti výzkumu a vývoje na vysokých školách

Analýzy budou součástí přípravy projektu centrální platformy nové generace pro vyhledávání a správu všech druhů informačních zdrojů a projektů.

Pozn.: Projekt konsorcia jednotné platformy pro zpřístupnění dokumentů pro VŠ se minimálně stejnou měrou týká podpory vědy a výzkumu jako podpory pregraduálního vzdělávání (procentuálně vyšší počet uživatelů VŠ knihoven je generován na základě pregraduálního studia viz Prioritní cíl 2)

Prioritní cíl 6: Snížit administrativní zatížení pracovníků vysokých škol tak, aby se mohli naplno věnovat svému poslání

6.A Zjednodušit předávání informací veřejné správě a zlepšovat dostupnost a oběh informací pomocí pokračující digitalizace agend.

Knihovny VŠ jsou součástí systému knihoven, dle knihovního zákona, v rámci tohoto zákona jsou povinně zařazeny do systému poskytování meziknihovnických služeb, včetně služeb veřejnosti. Dále se na službách veřejnosti podílí i přispíváním do souborného katalogu budovaného Národní knihovnou ČR. Analýza kvantitativních dat o práci vysokých škol umožní vyhodnocení kvality této aplikace.

Internacionalizace vysokého školství

Prioritní cíl 1: Rozvoj globálních kompetencí studentů a pracovníků vysokých škol

Analýzy a doporučení projektu budou zaměřeny na mezinárodní prostupnost knihovnických služeb.